

# אשר

## מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

### מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

■ ■ ■

טלפון: 052-7148454

■ ■ ■

פקס: 08-9941870

## דיון הלכתי בשולחן השבת

משולחנם של גדולי ישראל

### האם מותר להשאיל מטען לאינו יהודי

שאלה לדיון: בישיבה גדולה ישנו אינו יהודי שעובד בניקיון ובתחזוקה של הישיבה, ואירע לא פעם שהוא נזקק למטען להטענת המכשיר הסלולרי שלו, והוא ביקש מהבחורים הלומדים בישיבה שישאלו לו את המטען שלהם למשך כמה שעות. האם יש לחוש בזה משום איסור "לא תחנם".

תשובה: הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי זצוק"ל אמר שאם יש לחוש לאיבה אין איסור בדבר ויש להשאיל לעובד את מה שביקש. וכן הורו הגאונים רבי יצחק זילברשטיין, רבי מרדכי גרוס, רבי יעקב מאיר שטרן, רבי משה שאול קליין, רבי שמואל אליעזר שטרן.

ואמר הגר"ש קליין שאדם העובד בישיבה אם אין משאילים לו יש בזה בודאי משום איבה ואין להימנע מלהשאיל לו. והגר"מ שטרן הוסיף שאדם שעובד באופן קבוע בישיבה יכול תמיד להשיב טובה תחת טובה, וא"כ כשמשאיל לו אינו עובר בזה על לא תחנם, שהרי הבחור מצפה לתשלום גמול כשהוא יזדקק לאיזה טובה מן העובד.

והגר"מ גרוס אמר שיש לחוש לחילול ה', שהרי העובד רואה שיש מטענים לרוב בישיבה והבחורים מטעינים בהם את מכשיריהם, ואם כל אלו שביקש מהם יתחמקו ממנו בטענה שאין להם מטען יבין העובד שאינם רוצים להשאיל לו, ויש בזה משום חילול ה'.

ואני הוספתי לומר שבימינו שהתקשורת עושה מטעמים מכל דבר שניתן לטפול איזו שמץ עולה על בחורי ישיבות, ויש לחוש שהעובד יספר על כך מחוץ לכותלי הישיבה ויתחלל שם שמם ברבים. והסכים הגר"י זילברשטיין לדברי.

## • מבט לפרשה •

### "אשה כי תזריע וילדה זכר"

מביא רש"י את דברי רבי שמלאי שאמר: כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית כך תורתנו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף.

ועוד מובא במדרש (ויקרא רבה פרשה יד): אם זכה אדם - אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך! כל זאת כדי שלא יבוא האדם חלילה לידי גאווה!

משל נפלא בגנות הגאווה אמר רבי ישראל בעל שם טוב:

אדם אחד נסע בעגלה לדרך ארוכה טלטולי העגלה גרמו לו שיירדם בשעה שישן עלתה העגלה וטיפסה במעלה ההר כעבור זמן מה הקיץ משנתו.

אמור נא לי- פנה האיש אל העגלון- היכן אנו מצויים?

כעת- ענה העגלון- אנו מצויים בראש ההר הגבוה. בראש ההר?- תמה האיש- והרי זה עתה נסענו במישור כנראה שאתה טועה! אמנם כאשר ראה האיש כי העגלה מתחילה לרדת במדרון הבין כי אכן עלתה העגלה אל ראש ההר.

כן הוא גם הנמשל- אמר הבעל שם טוב הקדוש- כאשר האדם לא שם לב אל שגרת החיים נדמה לו כי הוא עניו וצנוע אלא שמתוך חוסר תשומת ליבו עולה הוא ומטפס במעלות הגאווה אולם כאשר מתעורר האדם ובודק את מעשיו מגלה להפתעתו כי בסך הכול היה "בראש ההר"...

### "וביום השמיני ימול בשר עורלתו"

בעיר קוריץ שימש חזן אחד שלבד מקולו הערב היה גם תלמיד חכם גדול שרבים היו משחרים לפתחו ולשמעו ממנו דברי תורה וגדולי תלמידי החכמים היו משגרים אליו את קושיותיהם וההל היה מתרצם על אתר.

פעם אחת נזדמן הצדיק רבי פינחס מקוריץ לסעודת ברית מילה וגם אותו חזן נכח שם.

פנה רבי פינחס אל החזן ואמר: שמעתי את שמעך והנה זה זמן שהסתפקתי מה מקור וטעם יש למנהג שנוהגים בבתי ישראל להתכנס ערב לפני ברית המילה בביתו של התינוק ולקרוא שם "קריאת שמע"?

לעניות דעתי- השיב החזן- דבר זה מקורו במשנה מסכת ברכות (פרק ב' משנה ב'): אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה "שמע ל'והיה אם שמוע?" אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך יקבל עליו עול מצוות.

גם כאן- סיים החזן את תשובתו- כאשר עתיד הרך הנולד להיכנס בעול מצוות ולקיים מצוות מילה אנו מתכנסים בביתו בערב הברית וקוראים קריאת שמע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך יקבל עליו עול מצוות. שמע רבי פינחס את התשובה ושיבח את הדברים מאוד.

## הכוח נמצא ברצון!

השתדלות עבור חתונה, ציפייה ארוכה לילדים, והסוד שגילה מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

על פי המלצתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל רשימה של התורמים מחו"ל. המנהל הוציא תיק עב כרס והחל לומר לו רשימה של תורמים מחו"ל. אין צורך בכרטיסים רבים, מספיק לי אחד. אולי לא תיענה, הקשה המנהל? אך תשובתו מוכנה על לשונך, ה' יעזור!

האב רשם את שמו של אחד הנדיבים התומך בסכום של עשרה דולר בהוראת קבע לישיבה, אחת לחודש, האב פנה לדואר ושלח את המכתב "לנדיב הגדול" מארה"ב וזה לשון המכתב, "אנו משפחה ענייה ובתנו עומדת להינשא התחייבנו לסך של שלושים אלף דולר ואין באפשרותנו להשיג את הסכום, אנא סייע לי". המכתב חצה את האוקיינוס והגיע ליעדו, ובינתיים האב ישב ללמוד כרגיל בכולל. האמא לעומת זאת לילות רבים הייתה דואגת בעיקר כאשר התקרב מועד החתונה. ויהי היום ומכתב הגיע מתיבת הדואר עם בול של ארצות הברית, הם ציפו לכל אולי זה מכתב התנצלות שאין הוא יכול לעזור, ואולי זה העשר דולר שהוא רגיל לתרום מדי חודש בחודש, ומי יודע אולי זה קצת יותר, אך הפלא

ופלא צ'ק עם סכום של 30,000 דולר. והשמחה הגיע לשחקים באותו ערב. וכשהדבר נודע למנהל הכספים הוא התפלא מאוד שהרי אותו אדם תורם סכום של 10 דולר בחודש, ופתאום תרם סכום כה עצום. ובנסיעה הבאה שלו לארה"ב, לראשון שהוא הלך זה לאיש הנ"ל כדי לשאול אותו על העניין, והאיש אמר לו, תשמע, עשר שנים חכינו וצפינו אני והאשה לילדים והשקענו המון כספים בטיפולים וברופאים ועדיין לא זכינו.

והנה בשבת בזמן פתיחת ההיכל התחננתי לקדוש ברוך הוא ואמרת רבוננו של עולם אם נזכה להפקד אני מבטיח שהילד יגדל על ברכי התורה, ואנו נתמך במשפחה עניה שצריכה סיוע להשיא את ילדיהם, ואכן הנס קרה ונולדה לנו בת לפני חמש שנים שהאירה את פני הבית, ולדאבון לב הילדה חלתה במחלה שהרופאים אמרו נואש, טיפולים רבים עברה הילדה ועברנו עמה חיים לא קלים, ואחר טיפולים רבים פנינו לרופא מומחה בעל שם עולמי, וברוך השם לפני כחודש קיבלנו את תוצאות הבדיקות והיינו המומים, הילדה התגברה על מחלתה והיא כעת בשלבי החלמה אחרונים. באותו יום שקיבלנו את תוצאות הבדיקות בדואר הגיע מכתב נוסף מאותה משפחה שביקשה סיוע לחתן את בתם (שנבין בזכות מה היא התרפאה), כמובן שזה לא היה קל לשלם לא אלף דולר ולא אלפיים, אבל התגברנו, הלכתי לבנק וביקשתי למשוך את תכנית החיסכון שלי והסכום היה בדיוק שלושים אלף דולר, משכתי אותו ושלחתי למשפחה, ומאז בתי בריאה ושלימה וכבר נאמר (משלי י, ב) "וצדקה תציל ממות" ומביאה לחיים טובים.

לפעמים רק צריך פשוט לפתוח את העיניים ולראות את אנכי ה' בכל צעד ושעל, שה' אתנו גם בלילה - שזה העולם הזה, והוא מלא השגחה פרטית על הכל ובפרט על בניו אהוביו ועוד יותר בפרט על מי שעוסק בתורתו, ואת זה נראה מהמעשה הבא:

מעשה באברך תלמיד חכם וירא שמים שהגיע לפרקו וביקש לשאת נערה צנועה ובעלת מידות ויראת שמים למרות שהוא ידע שמצבה הכלכלי של משפחתה קשה מאוד, והוורט הגיע ונפגשו שני הצדדים של ההורים ובסופו של דבר כל זוג הורים חתמו שכל אחד מתחייב על שלושים אלף דולר בחתונה שתיערך בעוד כחודשים, וכל אחד פנה לדרכו, אם הכלה שידעה מה המצב הכספי שלהם לא ידעה איך היד של בעלה הסכימה לחתום על סכום שכזה, ועוד שצריך להשיגו תוך חודשים וחשבה לתומה אולי יש לבעלי חסכון נסתר, אבל על המחשבה הזו היא לא סמכה ופנתה לבעלה בשאלה איך אתה מתכוון בדיוק לשלם את הכסף האם יש לך חסכון? אין לי שום חסכון, אבל מדובר בחתן תלמיד חכם וירא שמים וחייבים

אנו לעשות את כל המאמצים שבתנו תחתן עמו. מה אתה מתכוון לעשות? שאלה האשה הצדקת את בעלה, וכי אתה רוצה לעזוב את הכולל וללכת לעבוד? לא אני מתכוון להמשיך לעסוק בתורת אלוהים חיים, אבל האשה שואלת ולוחצת, הרי בעוד חודשיים הם יכנסו תחת החופה והבטחת את הכסף לפני החופה וכסף מנלן??? ה' יעזור. אך האם של הכלה לא נרגעה והלכה לאשתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שתתן לה עצה מה לעשות? הרבנית הבינה שמדובר במצב לא פשוט והיא הפנתה את האשה לבעלה מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל,

מרן זצוק"ל שמע את דבריה שאין להם אפשרות טבעית לשלם את הסכום ואמר לה שתגיד לבעלה לבוא אליו. ואכן כשהגיע האב לביתו של מרן דיבר עמו מרן שיצא לעבוד, אבל האברך אמר שהוא לא יכול להבטל מהתורה. אך מרן זצוק"ל לוחץ שאולי יקח המלצה ממנה רבים ויסתובב בבתי כנסת ויצבור לפחות חלק מן הסכום, אך האב בשלו, אני לא בנוי לזה לא מתאים לי להסתובב כעני ולהתחנן לבקש נדבות, ומנין תשיג את הכסף - מקשה מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל ענה האברך: הקדוש ברוך הוא יעזור, הוא בודאי יעזור, הוא יודע שיש לנו חתונה ויש לנו התחייבות, מן השמים יעזרו לנו. ומרן אמר לו, אבל השתדלות מנימלית אתה חייב לעשות גם לישיבה ממול, שם יש להם רשימת נדיבים רבים התומכים בהם, תאמר למנהל הכספים שאני ביקשתי שיתן לך רשימה של כמה נדיבים מחו"ל ותשלח להם מכתב, אולי בעזרת ה' משם יסייעו לך. והבעל סוף סוף הסכים, ניגש האיש למנהל הכספים וביקש

## טוב להודות

ההכרה במציאות הניסים שמתרחשים אתנו, תגרום לנו להיות אנשים מאמינים יותר בבורא עולם

אחד מקרובי משפחתי הוצרך להיווכח בבית חולים בראשית השבוע החולף. אחד מקרובי משפחתי (לרפוא"ש) מאושפז שם. המחלקה היא מחלקת שיקום, רוב החולים במחלקה הינם בגיל מתקדם הזקוקים להליך של שיקום אורך ומייגע בכדי להחזיר את תנוודות גופם לקדמותן לאחר טראומה רפואית שחו.

כאשר הוא צעד בין המיטות לפתע הוא שומע קולות של צעקות. הקולות לא היו מטעים. הם לא היו מבוהלים משהו, או מבשרים רעות. להיפך, התלהבות מתפרצת ושמחה זורחת נשמעת בין קולות הצעקה. יצר הסקרנות הובילה אותו הישר לעבר אותה מיטה, להבין את הלך הרוח ומה בדיוק מתרחש בקומת השיקום.

כשהוא מגיע, אחד מבני המשפחה, שהוא אחד מגדולי הצעקנים שהיו סביב המיטה, הסתובב לעברו כשהוא מתרגש ואומר לו: "תראה איזה נס אבא שלי מזיז את הרגלים!". לחץ הדם שהיה בשיאו ירד בבת אחת. והוא ניסה להבין מה יש בדיוק בתזוזה של רגל שמתרחשת למיליארדי אנשים מידי יום.

בן המשפחה החל לספר לו את מה שעבר אב המשפחה. את הנפילה, את האשפוז הארוך, ואת הסיכויים הנמוכים אותם נהגו הרופאים לומר להם שאין סיכוי שהוא יזיז משהו מגופו בחודשים הקרובים. ואז הרגל פתאום זזה. כל המשפחה מרימים טלפונים כדי לעדכן את המשפחה בבשורות המשמחות.

בתקווה ובתפילה שכל החולים שמוגבלים יחזרו בע"ה לאיתנם הראשון. אבל מה שלמדתי מהסיפור הזה, היא ההתלהבות שהלכה ופחתה מניסים טבעיים, אפרופו להזיז את הרגל. ומאידך, כמה צריך להתחזק בהודיה לבורא עולם על כל נס קטן שקורה עמנו. כמה חייב להודות לבורא עולם על כל דבר הכי קטן. על כל נשימה, על כל תזוזה של יד ורגל, על כל כאב בטן וגרון וראש. על כל דבר קטן שמתרחש מסביבנו אנחנו צריכים להודות.

עד כמה דרגת ההודיה צריכה להיות? בדיוק כמו אותו חולה שבפעם הראשונה הצליח להזיז את רגלו! ההתלהבות וההכרה הזו שבורא עולם עוטף אותנו בניסים ונפלאות, בישועות ובתקוות תעלה להו את ערך ההודיה בעולם הזה.

ולא. לא צריך להיות חלילה וחס חולים מרותקים רק כדי לדעת כמה בורא עולם, משפיע עלינו ישועות וניסים. אילו רק נחשוב על כל מה שזז אצלנו ומסביבנו ועד כמה שידו של בורא עולם פועלת ישועות עבורינו, נחיה טוב יותר, נחיה עם הכרת הטוב גדולה יותר.

## הקבלה שנצחה את הגידול

הכל מתחיל בקבלה אחת בעת הפרשת חלה, ואז כשהילדה הייתה חולה ההתחזקות עמדה לזכות ופעלה ישועות | הרב יצחק פנגר

פעם בא אל ה"חפץ חיים" יהודי והתלונן על רוע מצבו הרוחני אשר מעשיו אינם מושלמים כראוי, וא"כ מה ערך מעשיו.

והשיב לו ה"חפץ חיים" במשל: בעיירה אחת השכיר המושל את באר המים ליהודי אחד שתפקידו ופרנסתו תהיה בחלוקת המים מן הבאר, יום אחד מגיע המושל לבקר בבית היהודי, נו, במה אפשר לכבדך? כוס קפה, טוב, מחמם היהודי מים ומביא לו כוס קפה. מה זה יהודי? מה פירוש מה זה, כוס קפה הבאתי לך, אומר המושל, נכון, כוס קפה, אבל מדוע יש חול בכוס, עליך לדעת שצריכים קודם "לסנן את המים", טוב, מבטיחך אני אדוני המושל, מהיום כל פעם שתבקש מים תקבל "מים מסוננים".

יום אחד פרצה שריפה בעיירה. המושל שולח שליח במהירות ליהודי שישאב מים מהבאר ויביא לו במהירות, והנה המושל מחכה, ומחכה, והמים אינם מגיעים. "פקעה סבלנותי", הוא רכב על סוס מהיר ומגיע לבית היהודי, והנה מה הוא רואה, סדינים ענקיים פרוסים, והיהודי עומד ומסנן כמויות גדולות של מים.

מה אתך עכשיו יש שריפה, האש בוערת אין זה נפקא מינא מים מסוננים, או לא מסוננים העיקר תביא מים, והרבה מים...

והנמשל מובן.

מספר הרב יצחק פנגר שליט"א, סיפור שנשלח אליו בשבוע האחרון:

לפני כמה זמן השתתפתי באקראי במעמד 'הפרשת חלה', שנערכו על ידי כמה מחברותיי, היה ערב מגבש עם רבנית שהגיעה למעמד בכדי לערוך אותו, ולהביא ישועות לציבור הנשים שהשתתפו.

בשיא המעמד אמרה הרבנית שכעת זה זמן עצום המסוגל לכל הישועות, על ידי קבלה שכל אחת תקבל על עצמה לקיים אותה החל מהערב. אחת לקחה שמירת צניעות אחת שברה את הטלפון, אחת כיבוד הורים. אני, שבאתי מבית לא חרדי כל כך החלטתי לעשות מעשה, ואף ידעתי מראש שבמשפחה שלי אולי ירמו גבה, אבל אין מה לעשות. אזרתי אומץ וצעקתי שאני מתחייבת לקבל על עצמי קבלה מיוחדת בצניעות.

הגעתי לבית וספרתי לבני הבית על הקבלה שקבלתי, הם הסתכלו אך לא אמרו דבר. האמנתי שבתוך הלב הם רוצים לזרוק לי משהו אבל הם מתאפקים.

באחד הימים יצאנו עם הילדים לגינה. הבת שלי שיחקה עם הילדים כברגיל, תופסת מחבואים,

ועוד שורת משחקים שהיו רגילים לשחק בשכונה.

אך שמתי לב לדבר שהטריד אותי מאוד. "תגיד לי", אמרתי לבעלי, "חיה" (שם בדוי) לא הולכת קצת מוזר". בעלי אומר לי למה הולכת מוזר היא הולכת רגיל לחלוטין כמו כל אדם. אבל אני לא נרגעתי ושמתי לב שכשהיא הולכת על רגל ימין זה נראה כאילו הרגל יותר גדולה מהשנייה, או כאילו הרגל שלה לא זזה מאה אחוז.

החלטתי, אף בלי לשאול את בעלי לקבוע תור בדחיפות לרופא ילדים. הילדה אובחנה לרופא שרק בעוד חודשיים וחצי יהיה פנוי אם לא יותר.

פה כבר נשברתי. והתחלתי להתפלל לבורא עולם ובקשתי ממנו "בורא עולם אני קבלתי על עצמי קבלה בצניעות, דבר שאכן היה לי קשה לקבל. אנא ממך תפעל כמה שאפשר שיהיה רופא פנוי כעת בזמן הקרוב ושירדו לי החששות והדאגות מהילדה שלי".

למחרת קיבלתי טלפון מהקופת חולים, שהתפנה תור לעוד שעתיים. כמוכן ששמחתי והודתי לבורא עולם. ומיד לקחתי את ביתי ויצאתי למרפאה.

הרופא בדק את הילדה וגבותיו נראו סעורים במקצת. "אני חושב שיש כאן בעיה, לא קטנה, אני לא יכול לטפל בזה אבל אתן לכם הפניה מיידית לבית חולים 'תל השומר', וללכת לשם עכשיו". ההפניה התפרסה על שלושה עמודים לא פחות.

הגעתי ל"תל השומר" והכנסתי את הילדה לצילום ובדיקה אצל הרופא. לאחר כמה זמן של מתח ודאגה הרופא יוצא בחוץ וקורא לי להכנס לחדר.

"תראי, גילינו לילדה שלך גידול רח"ל, בראש. אך, נס גדול אירע פה שזה עדיין בשלבים ראשוניים שברוב הסיכויים יהיה אפשר להסיר אותו במיידית ללא שום השקפת סכנה לחייה".

הניתוח נקבע לשבע בערב. בתי נכנסה לניתוח וברוך השם הגידול הוסר.

פה אני נפגשתי יד ביד עם ההשגחה העליונה של הקב"ה, אני קבלתי על עצמי צניעות בראש שלי, והקב"ה שמר לי - לא פחות - על ראש הילדה שלי. איפה תראה כזה דבר היום.

בן אדם צריך להאמין באמונה שלימה בבורא עולם. אתה מקבל על עצמך קבלה וקיימת אותה רק אתה מרוויח ממנה. זה נראה לך קצת רחוק? תקח אוויר תעצום את העיניים ותאמר מכל הלב "דייני" בגלל המעשה שקבלתי על עצמי השם ישלח לי את הסייעתא דשמיא במה שאני אצטרך.

## חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרת הרב מלאכי כהן שליט"א

### רגשות

מוצר צריכה בסיסי

'תגיד, מה הקטע, של הפרנסה בימים הנוראים?'

פגשתי אותו בצהרי יום הדין, 'שנה טובה' ברכתי אותו, 'שנה טובה' ענה כלאחר יד ומיד המשיך: 'תגיד, מה הקטע, של הפרנסה בימים הנוראים, זה נראה כאילו פרנסה זה כל החיים, בכל יהי-רצון מזכירים, 'פרנסה טובה', 'כלכלה', 'מזון', אפילו בהוספות שהוסיפו הגאונים בעמידה, כל ההוספות מדברות על חיים טובים, חוץ מהאחרונה שמדברת על חיים טובים... על פרנסה... מה עם חינוך, זוגיות, אושר, שלוה, שידוכים, - לא חשוב?'

'תרשה לי לשאול אותך משהו קצת אישי, אני חושב שזה יתן לנו כיוון חשיבה טוב, מסכים?' - הסכים. 'האם היית פעם רעב ללחם? האם פעם הרגשת את הבטן מתכווצת מרעב, כשאין לך כסף לקנות לחם רגיל, כדי להשתיק את הרעבון המכאיב?' 'לא', הוא ענה מיד. 'והאם אתה מכיר מישהו שהיה רעב ללחם ממשי?' - 'גם לא'.

'אולי כאן הנקודה, בדורות עברו, כמעט כל אדם רעב ללחם לפחות פעם אחת בחייו, גם אלו שזכו שכל חייהם היו עם שפע כלכלי שהספיק לכדי מיליו רעבונם, הכירו מקרוב אנשים רבים שהיו רעבים ללחם כפשוטו, לא פלא איפה שנושא הפרנסה תפס מקום כל-כך מרכזי. אתה, שואל את השאלה שלך כשהבטן שלך שבעה ורגועה ומעולם לא ידעה ייסורי רעב אמיתי, ויה"ר שגם לא תדע'.

מה חשוב בסיפור הזה? כשאנחנו שבעים ורגועים, אנחנו לא מספיק מתפללים, משתדלים ומייחלים. אפילו צורך בסיסי כמו מזון, שקרטי לקיום הגוף ולחיי כל אדם, הופך להיות משהו שולי וחסר חשיבות. רק מי שחש רעב למשהו מבין עד כמה הוא חשוב וקריטי. הבעיה מתחילה, בנושאים שהם לא מזון פיזי, שבהם אנחנו כמעט ולא מרגישים רעב. על מה מדובר? תענו בעצמכם: כמה פעמים הרגשנו רעב אמיתי לחזרה בתשובה ולשינוי משמעותי בחיינו? כמה פעמים הרגשנו תשוקה עמוקה להשתנות, לשנות את המידות, להוציא לפועל שאיפות נשכחות, להתעלות במדרגות רוחניות?!

אנחנו לא אשמים, בזה ששינוי נפשי ופנימי לא מכאיב לנו כמו רעב מוחשי ופיזי, אנחנו בני אדם שמחוברים בעיקר לתחושות הגוף, וזו מציאות שנצטרך להשלים איתה. אבל יחד עם המציאות הזו, אנחנו צריכים להפנים וללמוד, שהנפש שלנו מאוד רגישה ועדינה, קשה לה להכאיב לנו בתחושות רעב כמו שהקיבה שלנו יודעת לעשות, כשהנפש צריכה מזון רגשי או רוחני, היא מבטאת את עצמה בצורה שקטה ועדינה מאוד. רק במצבים שהנפש סובלת מאוד וכמעט מתמוטטת, היא מזכירה לנו את צרכיה בדרכים שבאמת כואבות.

מנסינו, אוכל להעיד על תופעה מצערת: אנשים נגשים לשינוי רק כשהנפש מכאיבה כמעט כמו רעב פיזי. בבקשה מכם, אל תגיעו למצב הזה, היו קשובים לקולות הפנימיים שדורשים מאיתנו את מזונה הרגשי והרוחני של הנפש והנשמה, ותנו להם אותה במוקדם.

ולוואי ויפתחו לכם שערי מזון רוחני וגשמי, בשנה זו ובכל שנה ושנה

\*\*\*

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמנו בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נ"פ. מדר"ק חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות [alon7148455@gmail.com](mailto:alon7148455@gmail.com) האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528.

## כל ילד והייחודיות שלו

בחיי היום יום אנו נוהגים להסתכל על ילדינו, או תלמידנו בכיתה מזווית אותה אני מכירים הכוללת - לעיתים די קרובות - גם את חסרונותיהם. דבר זה, בין אם תרצו ובין אם לאו, מביא לפתחנו את המחשבה שהילד לא מוצלח - וכשילד רואה שמשדרים לו שהוא אינו מוצלח זה חינוך מסוכן. אז כיצד נבנה ונשדר רק את ההצלחות של הילד? המדריך המלא!

הורים יקרים, בואו נקח דף ועט ונרשום את כל שמות ילדינו בצד ימין. כעת נתחיל לחשוב מעט, ונרשום ליד כל אחד מהילדים את כל המעלות הטובות שיש לאותו בן או בת. אמת, יתכן שיש גם חסרונות, אבל מזה אנו מתעלמים לגמרי כעת ורושמים יחד, האבא והאמא (אפשר גם רק אחד מההורים) רק את הדברים הטובים שמצטיין בזה כל אחד ואחד מהילדים. הנה ליד מושי המתוק נרשום כמה הוא אוהב לעזור בכל פעם שפונים אליו. ליד שרליה נרשום את הדביקות שלה בבורא עולם כאשר היא עומדת בתפילה, וכך ליד כל אחד ואחד נרשום זאת בכתב. לא נסכם זאת במחשבה בראש. בכתב, פשוטו כמשמעו.

כמי שמתעסק יום יום בשליחות חינוכית כמנהל חינוכי בת"ת, אני מציע גם למחנכים בתחילת שנת הלימודים לעשות את אותו הדבר. לקחת טבלה עם שמות התלמידים של כל הכיתה ולציין בצד השם של התלמיד באלו מעלות הוא מאוד מוכשר ומצטיין. נכון, יש לכל תלמיד גם את הדברים שהוא פחות מצטיין בהם. אבל לכל אחד יש את הדברים הטובים שהתלמיד מאוד בולט בו לטובה. רק צריך קצת לחשוב ובדוק ופשוט למצוא.

כעת הטבלה עומדת לנגד עיני המחנך או ההורים בכיתה, או ע"ג המקרר בבית, אל מול עיני הטבלה הזו יחלפו ההורים או המחנכים בכיתות, ויראו תמיד את המעלות הטובות מהלך חשיבתי זה יביא אותנו להסתכל תמיד בעינים חיוביות על הילד, גם כאשר הוא לא עושה או מתנהג ברמה המשביעה את רצוננו.

לעיתים כאשר אנו מעירים שוב ושוב לילד על דברים לא טובים שהוא עושה, הרי בתת המודע שלנו וגם שלו אנו מתייגים אותו כ"לא יוצלח" וכילד בעייתי. באם נרצה או לא התשדורות שאנו נשדר לילד, זה יובילו אותו לתת מחשבה שהוא ירגיש שאין סיכוי בעולם שאי פעם הוא יצליח בחיים, וזה כבר יהיה אסון חינוכי גדול. באם נראה לו ונשדר לו שיש דברים שהוא מאוד מוצלח בהם יותר, אפילו משאר האחים או החברים שלו הרי שבתהליך זה הוא פשוט ירכב על ההצלחה שלו, ויעתיק את הכוחות שלו למשימות אחרות, שיתאמץ בהם יותר והדברים בדוקים.

חז"ל הקדושים מלמדים אותנו, כי כשם שפרצופיהם של בני האדם אינם דומים כך גם דעותיהם אינן שוות. זאת אומרת, לכל אדם ואדם בעולם יש את התכונות שלו ואת הדברים הטובים שלו, שאין אצל האחר. כך גם ראינו אצל שבטי בני ישראל, כאשר לכל שבט ושבט היה צבע דגל שונה. ולכאורה, המתבונן מהצד ישאל וכי לא עדיף שיהיה צבע אחיד לכולם והתשובה היא לא חשוב שכל אחד יתבונן ביופי הפנימי של השני לכל אחד יש את הגוון שלו ואת הייחודיות שלו, אם רצוננו למלא כיאות וכנדרש את תפקידנו כהורים וכמחנכים, עלינו לעמוד כאמור על יחודיותו של כל ילד וילד וממילא להתייחס ולהעניק להם טיפול אינדוידואלי המתאים לכל אחד ואחד לפי יכולותיו וכשרונותיו. בהצלחה.

## נצור לשונך // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

לשון הרע נקרא כל דיבור שמדברים על החבר והדיבור הזה יגרום לזה שדברו עליו נזק. כגון: א. שהשומעים את הלשון ר"ד הערך שלו בעיניהם שלא יחשיבו אותו כמו לפני ששמעו עליו את הלשון ר"ב. כגון שהדברים יגרמו צער לאותו אדם שמדברים עליו. ג. אם הדיבור של הלשון ר"ג יגרום לו נזק כגון שישמו אותו בבית הסוהר או יזיקו לרכושו או שיש לו חנות או מסחר ואנשים עכשיו לא קונים ממנו מפני ששמעו עליו לשון ר"ד. ד. אם מחמת הלשון הרע הוא מפחד כל הזמן ממה יאמרו עליו הבריות איסור לשון ר"ה הוא בין בדיבור ובין בשמיעה ששומע.

## אמרי קודש

חידושים וצימוקים בכרשה  
הרב יצחק עטיה שליט"א

## הנגעים בעם ישראל

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל הכהן או אל אחד מבניו הכהנים" (ויקרא י"ג, ב')  
הגאון הנודע ר' שלמה גאונצפריד זצ"ל בעל ה'קיצור שולחן ערוך', בספרו 'אפריון' הביא קושיית רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל, מדוע הזכיר כאן הכתוב תואר זה של 'אדם' שהוא המעלה הגדולה, ועוד הקשה [קושיא ז'] מדוע תלויה הטהרה דווקא בכהן. וכתב רבינו האפריון לבאר, כי ידוע שהנגעים באים על "לשון הרע" [עיין בגמ' מסכת ערכין דף טז ע"ב, וכן ברש"י לקמן בפרשת מצורע פ"ד, ד]. והקשו הרי באומות העולם יש בעלי 'לשון הרע' ואינן נלקין בנגעים!?

ונראה פשוט, כי שאר אומות העולם אין האחדות והשלמות חיוב בהם, והלשון הרע והמחלוקת אינן מזיקין להם כל כך, משא"כ עם ישראל אשר נשמותינו חלק אלו-ה ממעל חצובות ממקום אחד, והחיוב בנו האהבה והשלום, הן לעניין קיום התורה הן לעניין שאר דברים, כנודע ומפורסם.

והנה רבינו האלשיך הקדוש זיע"א כתב [בד"ה והנה להעירנו], כי מפרשים אשה כי תזרע מוכח הנגעים בבני ישראל אינם בדרך הטבע. עיי"ש.

והמפרשים כתבו, מה שאמרו בגמ' (יבמות סא, ע"א) אתם קרויים אדם, היינו משום ששם 'איש' ו'אנוש' באים בריבוי, 'אישים' 'אנשים', משא"כ שם 'אדם' אינו בא בריבוי, וזה מורה על האחדות והשלום, וזהו אתם קרויים אדם וכו'.

ועפ"י מיישב האפריון את ב' הקושיות של רבינו האלשיך זצ"ל הנ"ל, מה שהתורה הזכירה כאן את תואר 'אדם' בעניין הנגעים, הוא מחמת שאתם קרויים אדם וראוי לכם השלום, לכן אם ידבר 'לשון הרע' יגרום פירוד ומחלוקת יהיה בעור בשרו שאת או ספחת.

והתקנה לזה, "והובא אל אהרן הכהן", שהם מידת השלום כנודע - "הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום" - ללמוד מדרכיו ויכפר עליו.

ומה שהוא נסגר ז' ימים דווקא מבאר רבינו האפריון עפ"י המדרש [רבה תחילת פרשת מצורע] "שש הנה שנא ה' ושבע תועבת נפשו" וכו' ורבנן וכו' ושבע דכתיב זו שביעית שקשה כנגד כולם, ואיזה זה משלח מדנים בין אחים [עיין במדרש].

ועפ"י מבאר הרב זצ"ל שלכן נסגר ז' ימים לתקן כל שבעה תועבת.

וכן ננעמן שאמר לו באלישע [מלכים ב, ה'] לרחוץ ז' פעמים במכוון הנ"ל [ועיי"ש עוד מה שכתב בזה בדברים נפלאים].

"מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו"

"ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום."